

Wydział Psychologii
Uniwersytetu Warszawskiego

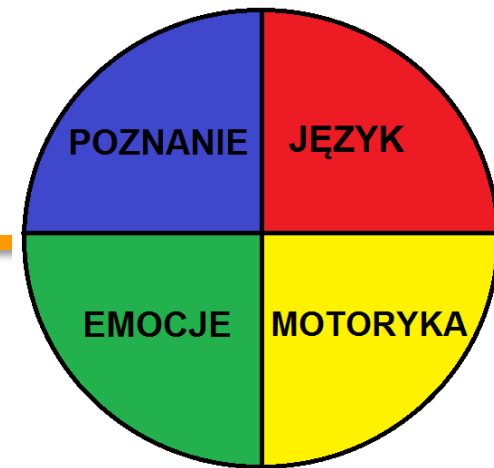

Psycholingwistyczne uwarunkowania rozwoju dzieci głuchych

dr Piotr Tomaszewski
Pracownia Badań nad PJM
i Komunikacją Głuchych

Psycholingwistyka a rozwój dziecka

2

JEZYK

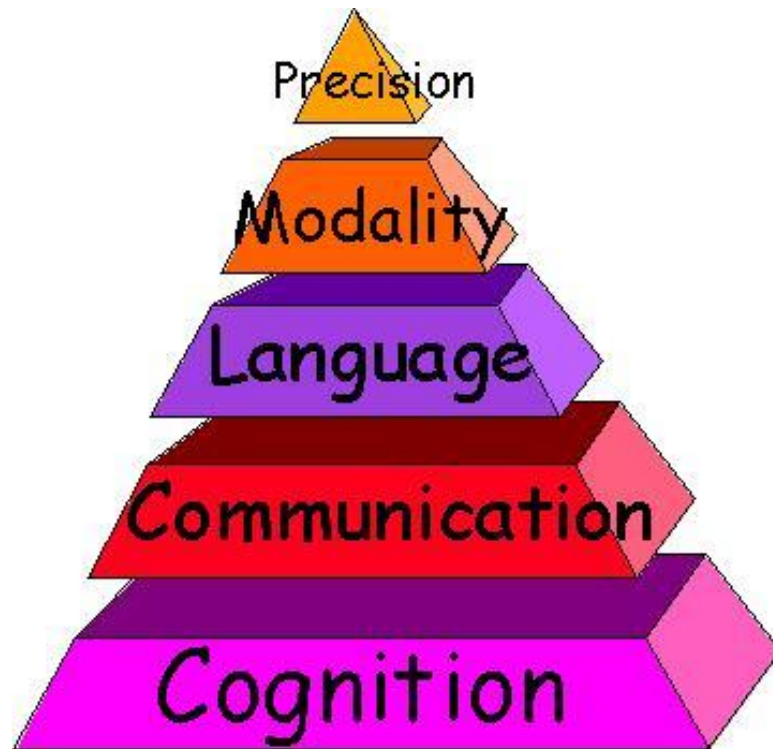
POZNANIE

Piramida rozwoju

3

Znając możliwości **CCL**, jakimi dysponuje dziecko głuche łatwiej jest określić jego preferowaną modalność*: czy to będzie wzrokowa czy słuchowa.

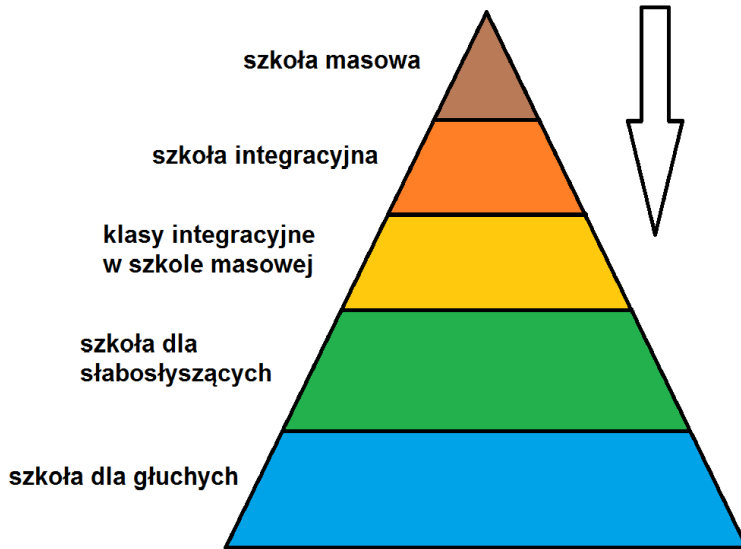
C + C + L -> M → P

M L + C C? -> .... → P?

*Preferowana modalność – „podstawowa reprezentacja zmysłowa” jako cecha określająca dominujący u danej osoby rodzaj zmysłu (wzrok, słuch).

Dwa podejścia do rozwoju dziecka głuchelego

4

Podejście piramidalne jest zgodne z zasadą **Środowisko Najmniej Ograniczające (ŚNO)**.

totalna komunikacja

fonogesty

język migany (SJM)

Podejście kołowe uwzględnia zasadę **Najmniej Szkodliwe Założenia (NSZ)**.

język migowy (PJM)

język mówiony

Fakty w świetle badań psycholingwistycznych

5

- ❑ język migowy jako L1 jest przyswajany w sposób *naturalny* przez dzieci głuche rodziców głuchych. Stadia rozwoju języka migowego u tych dzieci odpowiadają etapom rozwoju języka mówionego u dzieci słyszących (Emmorey, 2002, Schick, 2006; Spencer, Harris, 2006; Hoiting, 2006);
- ❑ znajomość języka migowego *nie* przeszkadza w rozwoju umiejętności czytania i pisanie w drugim języku (Stewart, Clarke, 2003; Spencer, Marschark, 2010);
- ❑ dzieci głuche rodziców głuchych, które od urodzenia uczyły się języka migowego, nie mają zaburzeń poznawczych, gdy osiągną wiek szkolny, czytają o dwie klasy lepiej niż dzieci głuche rodziców słyszących (Strong, Prinz, 2000, Padden Ramsey, 2000);
- ❑ głusi uczniowie, którzy prezentują najlepsze osiągnięcia w nauce to zwykle Ci, których rodzice pracują nad efektywną komunikacją od najmłodszych lat (Marschark, Spencer, 2010; Paul, 2011)
- ❑ wczesna dwujęzyczność tj. nabycie umiejętności językowych (w języku migowym i mówionym) koreluje z umiejętnością czytania (Bailes, 2001; Stewart, Clarke, 2003; Mayer, Akamatsu, 2011);
- ❑ nauka języka migowego nie przeszkadza w rozwoju mowy: wczesne przyswajanie języka migowego sprzyja rozwojowi mowy (Schirmer, 2001; Marschark, 2007).

PODEJŚCIE MEDYCZNO- REHABILITACYJNE

PRZESŁANIA TE FAKTY?

CZY TO ETYCZNE?

Dwa modele wykluczają się?

7

THE GREATEST IRONY:

**DEAF
BABY**

**HEARING
BABY**

Maureen J. Murphy

Opieranie się wyłącznie na jednym języku, języku mówionym ze względu na postęp techniczny ostatnich lat, jest igraniem z przyszłością dziecka głuchego. Jest ryzykiem dla jego poznawczego i osobowościowego rozwoju i negowaniem potrzeby dziecka do akulturacji w obydwu światach, do których należy.

Francois Grosjean

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ 😊